Tipuri de date compuse

- înregistrare (RECORD);
- colecţie (INDEX-BY TABLE, NESTED TABLE, VARRAY).

I. Înregistrări (RECORD)

> Declararea tipului *RECORD* se face conform următoarei sintaxe:

```
TYPE nume_tip IS RECORD

(nume_câmp1 {tip_câmp | variabilă%TYPE |
nume_tabel.coloană%TYPE | nume_tabel%ROWTYPE}

[ [NOT NULL] {:= | DEFAULT} expresie1],
(nume_câmp2 {tip_câmp | variabilă%TYPE |
nume_tabel.coloană%TYPE | nume_tabel%ROWTYPE}

[ [NOT NULL] {:= | DEFAULT} expresie2],...);
```

- > Oracle9i introduce câteva facilități legate de acest tip de date.
 - Se poate insera (INSERT) o linie într-un tabel utilizând tipul RECORD.
 - Se poate actualiza (UPDATE) o linie într-un tabel utilizând tipul RECORD (cu sintaxa SET ROW)
 - se poate regăsi şi returna sau şterge informaţia din clauza RETURNING a comenzilor UPDATE sau DELETE.
 - dacă în comenzile UPDATE sau DELETE se modifică mai multe linii, atunci pot fi utilizate în sintaxa BULK COLLECT INTO, colecţii de înregistrări.

Exerciții:

1. Să se şteargă angajatul având codul 200 din tabelul *EMP_PNU*. Să se reţină într-o variabilă de tip RECORD codul, numele, salariul şi departamentul acestui angajat (clauza *RETURNING*) . Să se afișeze înregistrarea respectivă. Rollback.

```
DECLARE
 TYPE info_ang_pnu IS RECORD (
  cod_ang NUMBER(4),
  nume
           VARCHAR2(20),
  salariu NUMBER(8),
 cod_dep NUMBER(4));
 v_info_ang info_ang_pnu;
BEGIN
 DELETE FROM emp pnu
   WHERE employee_id = 200
  RETURNING employee id, last name, salary, department id
   INTO v info ana:
DBMS OUTPUT.PUT LINE('A fost stearsa linia continand valorile '||
   v_info_ang.cod_ang ||' '||v_info_ang.nume||' ' ||v_info_ang.salariu ||' '
   || v_info_ang.cod_dep);
END;
ROLLBACK;
```

II. Colectii

Colecţiile permit să fie prelucrate simultan mai multe variabile de acelaşi tip. Fiecare element are un indice unic, care determină poziția sa în colecție.

În PL/SQL există trei tipuri de colecții:

- tablouri indexate (index-by tables);
- tablouri imbricate (nested tables);
- vectori (varrays sau varying arrays).

Obs:

- Tipul *index-by table* poate fi utilizat **numai** în declarații *PL/SQL*. Tipurile *varray* și *nested table* pot fi utilizate atât în declarații *PL/SQL*, cât și în declarații la nivelul schemei (de exemplu, pentru definirea tipului unei coloane a unui tabel relațional).
- Singura diferență sintactică între tablourile indexate și cele imbricate este clauza INDEX BY. Dacă această clauză lipsește, atunci tipul este tablou imbricat.

➤ Atribute si metode ale unei colectii: (informatii complete – în curs!)

Atribut sau metodă	Descriere
COUNT	numărul componentelor colecţiei
FIRST	Indicele primului element din tablou
LAST	Indicele ultimului element din tablou
EXISTS	întoarce TRUE dacă există în tablou componenta cu indexul specificat
NEXT	returnează indicele următoarei componente
PRIOR	returnează indicele componentei anterioare
DELETE	şterge una sau mai multe componente.
EXTEND	Adaugă elemente la sfârşit
LIMIT	Numărul maxim de elemente al unei colecții (pentru vectori), null pentru tablouri imbricate
TRIM	şterge elementele de la sfârşitul unei colecţii

Ultimele 3 metode nu sunt valide pentru index-by tables.

- > bulk bind permite ca toate liniile unei colecții să fie transferate simultan printr-o singură operație.
- este realizat cu ajutorul comenzii FORALL, ce poate fi folosită cu orice tip de colecție:

FORALL index **IN** lim_inf..lim_sup comanda_sql;

Cursorul SQL are un atribut compus %BULK_ROWCOUNT care numără liniile afectate de iteraţiile comenzii FORALL. %BULK_ROWCOUNT(i) reprezintă numărul de linii procesate de a i-a execuţie a comenzii SQL.

- ➤ Regăsirea rezultatului unei interogări în colecţii (înainte de a fi trimisă motorului *PL/SQL*) se poate obţine cu ajutorul clauzei *BULK COLLECT*:
 - ...BULK COLLECT INTO nume colecție [,nume colecție]...
- Clauza poate să apară în:
 - o comenzile SELECT INTO (cursoare implicite),

- o comenzile FETCH INTO (cursoare explicite),
- o clauza RETURNING INTO a comenzilor INSERT, UPDATE, DELETE.

II.1. Tablouri indexate (index-by tables)

- Tabloul indexat PL/SQL are două componente:
- coloană ce cuprinde cheia primară pentru acces la liniile tabloului
- o coloană care include valoarea efectivă a elementelor tabloului.
- ➤ Declararea tipului *TABLE* se face respectând următoarea sintaxă:

```
TYPE nume_tip IS TABLE OF
{tip_coloană | variabilă%TYPE |
nume_tabel.coloană%TYPE [NOT NULL] |
nume_tabel%ROWTYPE}
INDEX BY tip_indexare;
```

Observatii:

- Elementele unui tablou indexat nu sunt într-o ordine particulară şi pot fi inserate cu chei arbitrare.
- Deoarece nu există constrângeri de dimensiune, dimensiunea tabloului se modifică dinamic.
- Tabloul indexat *PL/SQL* nu poate fi iniţializat în declararea sa.
- Un tablou indexat neiniţializat este vid (nu conţine nici valori, nici chei).
- Un element al tabloului este nedefinit atâta timp cât nu are atribuită o valoare efectivă.
- Dacă se face referire la o linie care nu există, atunci se produce excepţia NO_DATA_FOUND.
- ➤ Pentru inserarea unor valori din tablourile *PL/SQL* într-o coloană a unui tabel de date se utilizează instrucțiunea *INSERT* în cadrul unei secvențe repetitive *LOOP*.
- ➤ Pentru regăsirea unor valori dintr-o coloană a unei baze de date într-un tablou *PL/SQL* se utilizează instrucţiunea *FETCH* (cursoare) sau instrucţiunea de atribuire în cadrul unei secvenţe repetitive *LOOP*.
- ➢ Pentru a şterge liniile unui tablou fie se asignează elementelor tabloului valoarea null, fie se declară un alt tablou PL/SQL (de acelaşi tip) care nu este iniţializat şi acest tablou vid se asignează tabloului PL/SQL care trebuie şters. În PL/SQL 2.3 ştergerea liniilor unui tabel se poate face utilizând metoda DELETE.

Exercitii:

2. Să se definească un tablou indexat *PL/SQL* având elemente de tipul *NUMBER*. Să se introducă 20 de elemente în acest tablou. Să se afișeze, apoi să se șteargă tabloul utilizând diverse metode.

```
DECLARE
 TYPE tablou numar IS TABLE OF NUMBER
  INDEX BY PLS INTEGER;
 v tablou tablou numar;
 v aux
         tablou numar; -- tablou folosit pentru stergere
BEGIN
 FOR i IN 1..20 LOOP
  v tablou(i) := i*i;
  DBMS_OUTPUT.PUT_LINE(v_tablou(i));
 END LOOP:
 --v tablou := NULL;
 --aceasta atribuire da eroarea PLS-00382
 FOR i IN v_tablou.FIRST..v_tablou.LAST LOOP -- metoda 1 de stergere
  v tablou(i) := NULL;
 END LOOP;
```

3. Să se definească un tablou de înregistrări având tipul celor din tabelul *dept_pnu*. Să se iniţializeze un element al tabloului şi să se introducă în tabelul *dept_pnu*. Să se şteargă elementele tabloului.

```
DECLARE
```

```
TYPE dept pnu table type IS TABLE OF dept pnu%ROWTYPE
        INDEX BY BINARY INTEGER;
 dept_table dept_pnu_table_type;
           NUMBER;
BEGIN
 IF dept_table.COUNT <>0 THEN
  i := dept table.LAST+1;
  ELSE i:=1:
 END IF;
 dept_table(i).department_id := 92;
 dept_table(i).department_name := 'NewDep';
 dept_table(i).location_id := 2700;
 INSERT INTO dept pnu(department id, department name, location id)
 VALUES (dept_table(i).department_id,
     dept_table(i).department_name,
     dept_table(i).location_id);
 -- sau folosind noua facilitate Oracle9i
 -- INSERT INTO dept_pnu
 -- VALUES dept_table(i);
 dept_table.DELETE; -- sterge toate elementele
 DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Dupa aplicarea metodei DELETE
   sunt '||TO_CHAR(dept_table.COUNT)||' elemente');
END:
```

II.2 Vectori (varray)

- Vectorii (varray) sunt structuri asemănătoare vectorilor din limbajele C sau Java.
- Vectorii au o dimensiune maximă (constantă) stabilită la declarare. În special, se utilizează pentru modelarea relaţiilor *one-to-many*, atunci când numărul maxim de elemente din partea "*many*" este cunoscut și ordinea elementelor este importantă.
- Fiecare element are un index, a cărui limită inferioară este 1.
- > Tipul de date vector este declarat utilizând sintaxa:

```
TYPE nume_tip IS

{VARRAY | VARYING ARRAY} (lungime_maximă)

OF tip_elemente [NOT NULL];.
```

Exerciții:

4. Analizaţi şi comentaţi exemplul următor.

```
v_sec.EXTEND; -- adauga un element null
v_sec(5) := 'albastru';
-- extinderea la 6 elemente va genera eroarea ORA-06532
v_sec.EXTEND;
END;
//
```

Obs: Pentru a putea reţine şi utiliza tablourile imbricate şi vectorii, trebuie să declarăm în SQL tipuri de date care să îi reprezinte.

Tablourile imbricate şi vectorii pot fi utilizaţi drept câmpuri în tabelele bazei. Aceasta presupune că fiecare înregistrare din tabelul respectiv conţine un obiect de tip colecţie. Înainte de utilizare, tipul trebuie stocat în dicţionarul datelor, deci trebuie declarat prin comanda:

CREATE TYPE nume_tip AS {TABLE | VARRAY} OF tip_elemente;

- 5. a) Să se declare un tip *proiect_pnu* care poate reţine maxim 50 de valori de tip VARCHAR2(15).
- b) Să se creeze un tabel test_pnu având o coloana cod_ang de tip NUMBER(4) și o coloană proiecte_alocate de tip proiect_pnu. Ce relație se modelează în acest fel?
- c) Să se creeze un bloc PL/SQL care declară o variabilă (un vector) de tip *proiect_pnu*, introduce valori în aceasta iar apoi valoarea vectorului respectiv este introdusă pe una din liniile tabelului test_pnu.

6. Să se scrie un bloc care măreşte salariile angajaţilor din departamentul 50 cu 10%, în cazul în care salariul este mai mic decât 5000. Se va utiliza un vector corespunzător codurilor angajaţilor. Se cer 3 soluţii.

```
Soluţia 1 :

DECLARE

TYPE t_id IS VARRAY(100) OF emp_pnu.employee_id%TYPE;
v_id t_id := t_id();

BEGIN

FOR contor IN (SELECT * FROM emp_pnu) LOOP
IF contor. Department_id =50 AND contor.salary < 5000 THEN
V_id.extend;
V_id(v_id.COUNT) := contor.employee_id;
END IF;
END LOOP;
FOR contor IN 1..v_id.COUNT LOOP
UPDATE emp_pnu
SET salary = salary *1.1
WHERE employee_id = v_id (contor);
```

```
END LOOP;
END;
Soluţia 2 (varianta FORALL):
DECLARE
      TYPE t_id IS VARRAY(100) OF emp_pnu.employee_id%TYPE;
      v_id t_id := t_id();
BEGIN
      FOR contor IN (SELECT * FROM emp pnu) LOOP
            IF contor. Department id =50 AND contor.salary < 5000 THEN
                   V id.extend:
                   V_{id}(v_{id}.COUNT) := contor.employee_{id};
             END IF:
      END LOOP;
      FORALL contor IN 1..v_id.COUNT
             UPDATE emp_pnu
             SET salary = salary *1.1
             WHERE employee_id = v_id (contor);
END:
Obs: Prin comanda FORALL sunt trimise toate datele pe server, executându-se apoi o singură
comandă SELECT, UPDATE etc.
Soluţia 3 (varianta BULK COLLECT):
DECLARE
      TYPE t id IS VARRAY(100) OF emp_pnu.employee_id%TYPE;
      v_idt_id := t_id();
BEGIN
      SELECT employee id
      BULK COLLECT INTO v_id
      FROM emp pnu
      WHERE department id =50 AND salary < 5000;
      FORALL contor IN 1..v_id.COUNT
             UPDATE emp_pnu
             SET salary = salary *1.1
             WHERE employee_id = v_id (contor);
END;
```

II.3 Tablouri imbricate

- Tablourile imbricate (nested table) sunt tablouri indexate a căror dimensiune nu este stabilită.
 - o folosesc drept indici numere consecutive :
 - o sunt asemenea unor tabele cu o singură coloană;
 - o nu au dimensiune limitată, ele cresc dinamic;
 - o inițial, un tablou imbricat este dens (are elementele pe poziții consecutive) dar pot apărea spații goale prin ștergere ;
 - o metoda NEXT ne permite să ajungem la următorul element ;
 - o pentru a insera un element nou, tabloul trebuie extins cu metoda EXTEND(nr comp);
- •Un tablou imbricat este o mulţime neordonată de elemente de acelaşi tip. Valorile de acest tip:
 - o pot fi stocate în baza de date.
 - o pot fi prelucrate direct în instrucțiuni SQL
 - au excepţii predefinite proprii.
- Comanda de declarare a tipului de date tablou imbricat are sintaxa:

TYPE nume tip IS TABLE OF tip elemente [NOT NULL];

- Pentru adaugarea de linii intr-un tablou imbricat, acesta trebuie sa fie initializat cu ajutorul constructorului.
 - PL/SQL apelează un constructor numai în mod explicit.
 - o Tabelele indexate nu au constructori.
 - Constructorul primeşte ca argumente o listă de valori numerotate în ordine, de la 1 la numărul de valori date ca parametrii constructorului.
 - Dimensiunea iniţială a colecţiei este egală cu numărul de argumente date în constructor, când aceasta este iniţializată.
 - o Pentru vectori nu poate fi depășită dimensiunea maximă precizată la declarare.
 - Atunci când constructorul este fără argumente, va crea o colectie fără nici un element (vida), dar care are valoarea not null.

Exerciții:

7. Să se declare un tip tablou imbricat şi o variabilă de acest tip. Iniţializaţi variabila şi afişaţi conţinutul tabloului, de la primul la ultimul element şi invers.

```
DECLARE
 TYPE CharTab IS TABLE OF CHAR(1);
 v Characters CharTab :=
  CharTab('M', 'a', 'd', 'a', 'm', ',', ' ',
      'I', "", 'm', ' ', 'A', 'd', 'a', 'm');
 v_Index INTEGER;
BEGIN
 v_Index := v_Characters.FIRST;
 WHILE v Index <= v Characters.LAST LOOP
  DBMS OUTPUT.PUT(v Characters(v Index));
  v Index := v Characters.NEXT(v_Index);
 END LOOP;
 DBMS_OUTPUT.NEW_LINE;
 v_Index := v_Characters.LAST;
 WHILE v Index >= v Characters.FIRST LOOP
  DBMS_OUTPUT.PUT(v_Characters(v_Index));
  v Index := v Characters.PRIOR(v Index);
 END LOOP;
 DBMS OUTPUT.NEW LINE;
END;
```

8. Creaţi un tip tablou imbricat, numit NumTab. Afişaţi conţinutul acestuia, utilizând metoda EXISTS. Atribuiţi valorile tabloului unui tablou index-by. Afişaţi şi acest tablou, in ordine inversă.

```
DECLARE -- cod partial, nu sunt declarate tipurile!

v_NestedTable NumTab := NumTab(-7, 14.3, 3.14159, NULL, 0);

v_Count BINARY_INTEGER := 1;

v_IndexByTable IndexByNumTab;

BEGIN

LOOP

IF v_NestedTable.EXISTS(v_Count) THEN

DBMS_OUTPUT.PUT_LINE(

'v_NestedTable(' || v_Count || '): ' ||

v_NestedTable(v_Count));

v_IndexByTable(v_count) := v_NestedTable(v_count);

v_Count := v_Count + 1;

ELSE
```

```
END IF:
 END LOOP;
-- atribuire invalida
-- v_IndexByTable := v_NestedTable;
 v_Count := v_IndexByTable.COUNT;
 LOOP
  IF v_IndexByTable.EXISTS(v_Count) THEN
   DBMS_OUTPUT.PUT_LINE(
    'v_IndexByTable(' || v_Count || '): ' ||
    v IndexByTable(v Count));
   v Count := v Count - 1;
  ELSE
   EXIT:
  END IF;
 END LOOP;
END;
END:
9. Analizați următorul exemplu, urmărind excepțiile semnificative care apar în cazul utilizării
incorecte a colecțiilor:
DECLARE
 TYPE numar IS TABLE OF INTEGER;
 alfa numar;
BEGIN
 alfa(1) := 77;
 -- declanseaza exceptia COLLECTION_IS_NULL
 alfa := numar(15, 26, 37);
 alfa(1) := ASCII('X');
 alfa(2) := 10*alfa(1);
 alfa('P') := 77;
 /* declanseaza exceptia VALUE_ERROR deoarece indicele
   nu este convertibil la intreg */
 alfa(4) := 47;
 /* declanseaza exceptia SUBSCRIPT BEYOND COUNT deoarece
   indicele se refera la un element neinitializat */
 alfa(null) := 7: -- declanseaza exceptia VALUE ERROR
 alfa(0) := 7; -- exceptia SUBSCRIPT_OUTSIDE_LIMIT
 alfa.DELETE(1);
 IF alfa(1) = 1 THEN ... -- exceptia NO_DATA_FOUND
END:
```

II.5 Prelucrarea colecţiilor

EXIT;

- INSERT permite inserarea unei colecţii într-o linie a unui tabel. Colecţia trebuie să fie creată şi iniţializată anterior.
- o UPDATE este folosită pentru modificarea unei colecții stocate.
- o DELETE poate şterge o linie ce conţine o colecţie.
- o Colecțiile din baza de date pot fi regăsite în variabile PL/SQL, utilizând comanda SELECT.

- o operatorul *TABLE* permite prelucrarea elementelor unui tablou imbricat care este stocat într-un tabel. Operatorul permite interogarea unei colecții în clauza *FROM* (la fel ca un tabel).
- Pentru tablouri imbricate pe mai multe niveluri, operaţiile LMD pot fi făcute atomic sau pe elemente individuale, iar pentru vectori pe mai multe niveluri, operaţiile pot fi făcute numai atomic.
- Pentru prelucrarea unei colecţii locale se poate folosi şi operatorul CAST. CAST are forma sintactică:

CAST (nume_colecţie AS tip_colecţie)

Exercitii:

- 10. a) Să se creeze un tip *LIST_ANG_PNU*, de tip vector, cu maxim 10 componente de tip NUMBER(4).
- b) Să se creeze un tabel *JOB_EMP_PNU*, având coloanele: cod_job de tip NUMBER(3), titlu_job de tip VARCHAR2(25) și info de tip *LIST_ANG_PNU*.
- c) Să se creeze un bloc PL/SQL care declară şi iniţializează două variabile de tip *LIST_ANG_PNU*, o variabilă de tipul coloanei info din tabelul *JOB_EMP_PNU* şi o variabilă de tipul codului job-ului. Să se insereze prin diverse metode 3 înregistrări în tabelul *JOB_EMP_PNU*.

```
CREATE OR REPLACE TYPE list ang pnu AS VARRAY(10) OF
                    NUMBER(4)
CREATE TABLE job_emp_pnu (
cod job NUMBER(3).
 titlu_job VARCHAR2(25),
 info
          list_ang_pnu);
DECLARE
 v_list list_ang_pnu := list_ang_pnu (123, 124, 125);
 v_info_list list_ang_pnu := list_ang_pnu (700);
        job_emp_pnu.info%TYPE;
 v info
 v cod
         job_emp_pnu.cod_job%TYPE := 7;
i INTEGER;
BEGIN
 INSERT INTO job_emp_pnu
 VALUES (5, 'Analist', list ang pnu (456, 457));
 INSERT INTO job_emp_pnu
 VALUES (7, 'Programator', v list);
 INSERT INTO job_emp_pnu
 VALUES (10, 'Inginer', v_info_list);
 SELECT info
 INTO v_info
 FROM job emp pnu
 WHERE cod_{job} = v_{cod};
  --afisare v_info
 DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('v_info:');
 i := v info.FIRST;
 while (i <= v_info.last) loop
  DBMS OUTPUT.PUT LINE(v info(i));
 i := v_info.next(i);
 end loop:
END;
ROLLBACK;
```

11. Creaţi un tip de date tablou imbricat *DateTab_pnu* cu elemente de tip *DATE*. Creati un tabel *FAMOUS_DATES_PNU* având o coloană de acest tip. Declaraţi o variabilă de tip *DateTab_pnu* şi adăugaţi-i 5 date calendaristice. Ştergeţi al doilea element şi apoi introduceţi tabloul în tabelul *FAMOUS_DATES_PNU*. Selectaţi-I din tabel. Afişaţi la fiecare pas.

Obs: După crearea tabelului (prin comanda *CREATE TABLE*), pentru fiecare câmp de tip tablou imbricat din tabel este necesară clauza de stocare:

NESTED TABLE nume_câmp **STORE AS** nume_tabel;

```
În SQL*Plus:
DROP TABLE famous dates pnu;
DROP TYPE DateTab_pnu;
CREATE OR REPLACE TYPE DateTab pnu AS
 TABLE OF DATE;
CREATE TABLE famous_dates_pnu (
        VARCHAR2(100) PRIMARY KEY,
 date_list DateTab_pnu)
 NESTED TABLE date_list STORE AS dates_tab;
Blocul PL/SQL:
DECLARE
 v_Dates DateTab_pnu := DateTab_pnu(TO_DATE('04-JUL-1776', 'DD-MON-YYYY'),
                TO_DATE('12-APR-1861', 'DD-MON-YYYY'),
                TO_DATE('05-JUN-1968', 'DD-MON-YYYY'),
                TO_DATE('26-JAN-1986', 'DD-MON-YYYY'),
                TO DATE('01-JAN-2001', 'DD-MON-YYYY'));
 -- Procedura locala pentru afisarea unui DateTab.
 PROCEDURE Print(p_Dates IN DateTab_pnu) IS
  v_Index\ BINARY_INTEGER := p_Dates.FIRST;
 BEGIN
  WHILE v Index <= p Dates.LAST LOOP
   DBMS_OUTPUT.PUT(' ' || v_Index || ': ');
   DBMS OUTPUT.PUT LINE(TO CHAR(p Dates(v Index),
                   'DD-MON-YYYY'));
   v_Index := p_Dates.NEXT(v_Index);
  END LOOP:
 END Print;
BEGIN
 DBMS OUTPUT.PUT LINE('Valoarea initiala a tabloului');
 Print(v Dates);
 INSERT INTO famous_dates_pnu (key, date_list)
  VALUES ('Date importante', v Dates);
 v_Dates.DELETE(2); -- tabloul va avea numai 4 elemente
 SELECT date list
  INTO v_Dates
  FROM famous_dates
  WHERE key = 'Date importante';
 DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Tabloul dupa INSERT si SELECT:');
 Print(v Dates);
END:
ROLLBACK:
```